Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in nevihta gorice, njive, polja hiša in poslopja tisočero naših sotrpinov Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nabiramo denar za vboge žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse odjemalce in naročnike, sploh vsakega, kdor ima le iskrico ljubezni do bližnega, kdor hoče vsaj z najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podporo. Uredništvo „Štajerca“ bode zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Revščina je grozovita in večna usoda Vam bode povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak par krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Štajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Štajerca“.

Izkaz daril:

Župan Jož. Ornig . . . . . 100 kron.

(Prihodnjič naprej.)

Politični pregled.

Vedno denar — na Kranjsko. Iz Ljubljane se poroča: Občinski svet ljubljanski je sklenil, da se finančnemu ministru Bilinskemu zahvali, ker je podelil ta 900.000 kron iz potresnega posojila za ustanovitev državne obrtniške šole v Ljubljani. Torej — zaradi brezmejnega kričanja tistih ljubljanskih hujskačev, ki se na veleizdajalski način združujejo z Belgradom in Petersburgom, se bode darovalo zopet 900 tisoč kron za Ljubljano. Ali vlada ne pomisli, da se mora končno prebivalstvo na Štajerskem in Koroškem vznemiriti, ako se tisoče in tisoče denarja meče tako rekoč skozi okno? Zakaj je vlada mačeha za nas, za kranjske hujskače pa dobra mati? In zakaj se naši poslanci ne pobrigajo za take zadeve? Prvaški poslanci so pač le sužnji kranjskih . . .

Cerkveno premoženje narašča vedno bolj in bolj. Leta 1900 znašalo je čisto premoženje katoliške cerkve na Avstrijskem 789 milijonev 751.608 kron. Dohodki iz premoženskega obrata cerkvenih zavodov znašali so istega leta 62 milij. 423.222 K. Danes obsega cerkveno premoženje že več kot eno milijardo, torej več kot 1.000 milijonev kron. Cerkev je torej na Avstrijskem največji bogatin. Pa tudi največji veleposetnik je; kajti že l. 1900 je cerkev bila lastnica zemljišč in posestev v vrednosti skoraj 303 milijonev kron. Vkljub temu pa cerkev ne plačuje svojih služabnikov, temveč mora država, morajo torej davkoplačevalci vsako leto 15½ milijonev kron za duhovnike plačevati. Pri teh razmerah tudi ni čudno, da narašča pri nas na Avstrijskem število duhovnikov. L. 1890 smo imeli n. p. 21.000 samostanskih duhovnikov, leta 1900 pa že 27.000. Ja, ja, Goethe je imel prav, ko je dejal: Die Kirche hat einen guten Magen . . .

Od c. kr. državnih železnic. Od 1. do 30. junija 1909 zvozilo se je po naših državnih železnicah skupaj 10,473.000 oseb in 7,281.800 ton blaga. Dohodki iz voznine znašajo več kot 50 milijonev kron. Pač lepe številke!

Mladoturki izkoriščajo svojo zmago zdaj na prav barbarski način. Vsak dan, mesece sem, obsojajo pripadnike prejšnega sultana Abdula Hamid na smrt. Pretekli pondelek se je v Stambulu na neki seji 13 političnih zločincev usmrtilo, med njimi divizijskega generala Šerkeš Mehmeda, adjutanta in načelnika tajne policije Abdul Hamida, divizijskega generala Jusufa, bivšega vojaškega komandanta derviša Wahdeli, 2 lajtnanta, 2 vojaka in 1 uradnika. Kri teče v potokah. Zob za zob!

Zarota na Grškem. Vlada je prišla veliki zaroti proti kraljevi družini grški na sled. Razni mlajši oficirji so se zmenili, odstraniti vso kraljevsko družino. Mnogo oficirjev so zaprli.

Vojna Španske proti Kabilom. Izsesana in od klerikalcev zanemarjena Španska pelje zdaj vojsko v Maroki, brez da bi imela tudi v slučaju zmage dobiček. Tedne že se borijo v okolici mesta Mellila. Divji narod Kabili se borijo z vso strastjo. Njih duhovniki pridigajo „sveto vojno“ proti Špancem. Kabilska armada šteje že 16.000 mož. Vojska je krvava in brez usmiljenja. Kajti Kabili morijo celo ranjence in omadežujejo mrliče. Španci so v zadnjih bojih čez 500 mož izgubili. Vlada hoče tamošnjo vojaštvo na 40.000 mož zvišati. Na Španskem pa je prebivalstvo zaradi te blazne vojske grozno razburjeno. Ljudstvo prireja velike demonstracije proti vladi in v nekaterih krajih je že izjemno stanje proglašeno. V Barceloni prolasilo je delavstvo generalni štrajk. Pri temu je prišlo do hudih bojev z orožniki. 8 delavcev je bilo ustrelienih. Nesrečna država!

Črnogorska vlada hoče 6 milijonev frankov dolga napraviti. Doslej ima ta državica okoli 1½ milijonev dolga. Kdo ji kaj posodi? Morda slovenske posojilnice . . .

Škandal in sramota

imenoval je naš sivolasi cesar in vladar Franc Jožef I. tisto nesrečno prvaško politiko, s katero se je prepotrebni naš državni zbor uničil. In mi lahko rečemo, da je

imel cesar prav!

Kajti kmet trpi, kmet je v bedi in revščini, kmet nima ničesar, da bi si zboljšal življenje. Edino zaupanje kmetovo je še bilo, da se mu po državnem zboru pomaga. Poslanci so vendar od kmetov izvoljeni in bi morali edino za kmete delovati. In prvaški poslanci? Oni so razbili državni zbor, oni so uničili ono mesto, v katerem se postave kujejo. Ti prvaški poslanci so torej krivi, da se

kmetu slabo godi!

Zdaj je prišla še grozovita toča in je uničila velik del spodnje Štajerske. Vse se vprašuje: kako bodemo živeli? In nikogar skoraj nimamo, ki bi nam hotel in mogel pomagati. Ali ni to res

škandal in sramota?

Naš cesar je imel v vsakem oziru prav. Ljudstvo, ti si pa zapomni prvaške poslance, ki so ti na tako brezvestni način škodovali. Čas bode prišel, ko se ti bodejo zopet prilizovali!

Ljudstvo, vzdrami se!

Novice.

Hvala nemščine. Dobro je znano, s kako besnim sovraštvom zasledujejo in sramotijo prvaški zagriženci nemštvo in nemški jezik. Ti ljudje, ki sami ne morejo izhajati brez nemškega jezika, psujejo in obrekujejo ta jezik pri nezavednemu ljudstvu. Zanimivo je vsled tega izvedeti, kako sodijo drugi ljudje o nemškem jeziku. Francoski učenjak Legrant n. p. piše: „Ako hvalim nemški jezik za najbogatejši in najbolj rabljivi jezik sveta, ako hvalim nemške zaklade knjig za največje in najboljše, potem ne govorim kakor kdo, ki slepo hvali in nič druzega ne pozna. Živel sem na dveh delih sveta, napravil svoje akademične izkušnje in študije v petih jezikih, pisal v treh jezikih knjige in članke. In vedno sem moral nemški jezik odlikovati. — Take sodi in govori francoski učenjak, ko je vendar znano, da so Francozi najhujši nasprotniki Nemcev. Učimo se torej nemškega jezika!

Nesramnost. Na Švicarskem (Wolhusen pri Luzernu) imajo menda premalo politikujočih farjev. Zato iščejo po celem svetu dečke, katere bi se potem v ta po našem mnenju nesrečni zavod poslali, da bi enkrat politiki klerikalizma služili. Tudi nam je poslal vodja zavoda, dr. teol. Koch pismo, v katerem zahteva brezplačno agitacijo za gojence . . . To je pač nesramnost! Prvič ta pobožni dr. Koch niti nemško pisati ne zna. V svojem pismu je napravil toliko napak, da bi se jih zadnji šolar sramoval. Drugič je nesramnost, od nas agitacijo v take namene zahtevati. Poslov na kmetih potrebujemo, ne pa postopačev! Kmetu pomagajte, ne pa kmeta odirati! Upamo, da nam ta Koch nikdar več takih pisem ne pošlje!

Človek — kralj zraku. V nedoseženi svoji predrznosti in pogumnosti premagal je človek že davno zemljo in vodo. V črevesju zemlje iskal si je svojih zakladov in čez morje bluje s svojimi parniki. Edino zrak doslej še ni mogel premagati. Imel je pač balone (zrakoplove), ki pa so bili popolnoma izročeni vsakočasnemu vetru. Ali človeku to ni dalo miru. In mislil in delal je, mislil in delal na vse načine. Šele v zadnjem času se je v tem oziru veliko posrečilo. Nastopil je grof Zeppelin s svojim „luftšifom“ in preletel v zraku več sto kilometrov. Zdaj pa se poroča, da je Francoz Bleriot kot prvi s svojim zrakoplovom preletel morski kanal „La Manche“, ki leži med Francosko in Anglijo. V 23 minutah je preletel Bleriot 33 kilometrov v zraku. Velikanski je ta uspeh in to na vojaškem kakor na kulturnem polju. Zrak je premagan! In prišli bodejo časi, ko bodemo po zraku tako potovali, kakor smo doslej po zemlji in po vodi . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Naš Ornig na delu.

Velikanska toča, ki je napravila preteklo soboto zlasti v ormožkem okraju tako ogromno škodo in pahnila tisočero kmetskih družin v revščino in bedo, — ta toča torej zahteva tudi v prvi vrsti hitro in izdatno pomoč. Naše mnenje, in mislimo da tudi mnenje vseh poštenih ter človeško čutečih ljudij je, da mora ob taki priliki vsako osebno, politično in narodnostno nasprotje ponehati. Res je, da je naš kmet pahnjen v prepad bede, — res je, da naš kmet lakoto trpi in ravno tako je res, da se mora zdaj na vse načine in z vsemi mogočimi sredstvi kmetu pomagati.

Na tem edino pravilnem stališču stojimo vsi naprednjaki. Zdaj se ne gre in ne sme iti za to, kakšne narodnosti in kakšnega političnega prepričanja da smo, — zdaj se tudi ne gre za mišljenje poslancev ter drugih v tem oziru važnih činiteljev, — zdaj se gre edino za pomoč, za hitro in izdatno pomoč.

Tako misli in dela tudi naš poslanec in načelnik okrajnega zastopa g. Jos. Ornig. Mi nimamo namena, da bi tega moža tukaj hvalisali in mu slavospeve peli. Kot deželni poslanec g. Ornig tudi ni zastopnik agrarne dežele, temveč le poslanec mestov in trgov. Ko bi gosp. Ornig torej za nesrečneže, katerim je grozovita ta toča zadnjo upanje vzela, ničesar ne storil, bi mu tega nikdo ne mogel očitati. Ornig bi se lahko na to izgovarjal, da je prebivalstvo na deželi za svoje interese druge poslance izbralo.

Ali mi naprednjaki ne poznamo v tako žalostnih časih grozne nesreče nobene razlike. Zato je tudi poslanec Ornig takoj, ko je izvede, o toči in njenimi posledicami, vse storil kar je bilo mogoče, da se olajša in zmanjša trpljenje prizadetega ljudstva.

Kakor poročamo že v uvodnem članku današnje številke, peljal se je g. Ornig drugi dan po tej grozni nevihti takoj v Ormož, da sam pregleda velikost škode. Potem je poslal takoj ces. kralj. namestništvu v Gradec telegram,